

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Jiřího Gottwalda a soudců JUDr. Daniela Spratka, Ph.D., a JUDr. Zory Šmolkové ve věci

navrhovatele: **Ing. T.B.**

za účasti:

- 1) **Obecní úřad Stonava**
sídlem 735 34 Stonava 730
- 2) **Komunistická strana Čech a Moravy**
jednající volebním zmocněncem RSDr. J. N.
- 3) **ANO 2011**
jednající volebním zmocněncem L. O.
- 4) **Občané pro Stonavu**
jednající volební zmocněnkyní R. Š.
- 5) **KDU - ČSL**
jednající volební zmocněnkyní Bc. V. B.
- 6) **MUDr. H. B.**

o návrhu na neplatnost voleb do Zastupitelstva obce Stonava, konaných ve dnech 5. – 6. října 2018,

takto:

I. Návrh se **zamítá**.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Navrhovatel se podaným návrhem domáhá neplatnosti voleb do Zastupitelstva obce Stonava, konaných ve dnech 5. – 6. 10. 2018.
2. V návrhu namítá, že MUDr. H. B. (kandidátka č.X za volební stranu ANO 2011) v obci reálně nebydlí, neboť na adrese jejího trvalého pobytu má toliko jako lékařka ordinaci. Navíc ji v ordinaci navštěvuje mnoho občanů obce, když osoba lékaře je obecně pozitivně vnímanou osobou. V obci jiný praktický lékař nepůsobí.
3. Navrhovatel vybudoval svůj návrh na zpochybnění volby kandidáta do zastupitelského sboru na jeho faktickém bydlišti, které se má nacházet mimo území obce. Jeho námitky tak směřují výhradně proti připuštění umístění sporného kandidáta na příslušnou kandidátní

listinu. Rozhodovací praxe soudů ve volebních věcech je však již dlouhodobě ustálená v závěru, podle kterého se ve volebním soudnictví uplatňuje zásada souslednosti jednotlivých přezkoumávaných volebních fází, což znamená, že po uzavření některé fáze volebního procesu nelze tutéž fázi znovu otevírat a zpětně zpochybňovat. Tato zásada se projevuje v právní úpravě třemi samostatnými řízeními, která spadají pod volební soudnictví, mezi něž patří řízení o ochraně ve věcech seznamu voličů (§ 88 s. ř. s.), řízení o ochraně ve věci registrace kandidátů a kandidátních listin (§ 89 s. ř. s.) a řízení o návrhu na vyslovení neplatnosti voleb, volby kandidáta nebo hlasování (§ 90 s. ř. s.). Rozlišení uvedených fází volebního procesu vyslovil Nejvyšší správní soud již v usnesení ze dne 9. 12. 2004, č. j. Vol 11/2004-31, ve kterém konstatoval, že v rámci řízení ve věcech neplatnosti voleb a hlasování podle § 90 a násl. s. ř. s. nelze brojit proti vadám v registraci. K napadání registrace kandidáta slouží samostatné řízení týkající se ochrany ve věcech registrace, upravené v § 89 s. ř. s. V usnesení č. j. Vol 30/2013 – 47, ze dne 18. 2. 2013 Nejvyšší správní soud dodal, že ani nedostatek aktivní legitimace k podání návrhu ve věci registrace kandidátní listiny nelze obcházet tím, že se osoba, která není aktivně legitimována k podání takového návrhu, bude domáhat neplatnosti voleb pouze z důvodů týkajících se pochybení při registraci kandidátních listin (přestože se závěry přijaté v uvedených usneseních týkaly volby prezidenta republiky, resp. senátorů, jsou podle přesvědčení krajského soudu plně použitelné také pro volby do zastupitelstev obcí). Na uvedených závěrech setrvávají jak soudy správní, tak ústavní (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 11. 2016, č. j. Vol 17/2016-56 nebo nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 1/2017, ze dne 21. 2. 2017).

4. Nutno dodat, že recentní odborná literatura i aktuální judikatura připouští z uvedeného pravidla výjimky pro případ, že pochybení v předchozích fázích volebního procesu je natolik intenzivní, že je způsobilé vyvolat „zatemnění“ výsledků voleb s tím, že pokud roli sítá nesplní včas příslušný registrační úřad, lze se proti takové účelové manipulaci bránit i ex post v řízení o neplatnosti voleb, či volby kandidáta (srov. Blažek, T., Jirásek, J., Molek, P., Pospíšil, P., Sochorová, V., Šebek, P.: Soudní řád správní - online komentář. 3. aktualizace. Praha: C. H. Beck, 2016 – komentář k § 90). V praxi byla uvedená výjimka připuštěna právě v nálezech sp. zn. Pl. ÚS 59/10 a Pl. ÚS 6/2011, ve kterých Ústavní soud řešil excesivní situaci, kdy se k trvalému pobytu v malé obci přihlásilo více osob bezprostředně před konáním komunálních voleb, v případě nálezu Pl. ÚS 6/2011 navíc na jednu adresu spjatou s vlastnickými či závazkovými právy voleného kandidáta a se zjevným úmyslem ovlivnit výsledky voleb ve prospěch tohoto kandidáta. O takovou situaci se však v daném případě zjevně nejedná.
5. Ani výše uvedené ústavní nálezy, o které opírá svůj návrh navrhovatel, nezpochybnil, že pro určení obce, ve které může volič realizovat své aktivní a pasivní volební právo podle § 4 odst. 1 zákona číslo 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZVZO“), ve spojení s § 5 odst. 1 tohoto zákona, je nadále určující adresa jeho evidovaného trvalého pobytu. Zjišťování materiálního občanství je jen korektivem, který má zabránit zneužití zákonem nastaveného kritéria trvalého pobytu, ale nemá být jeho nahrazením.
6. V posuzované věci je i podle navrhovatele kandidátka MUDr. H. B. dlouhodobou jedinou praktickou lékařkou v obci. Jedná se tedy právě o osobu, která má v obci *zaměstnání*, jak výslovně připouští již odkazovaná judikatura Ústavního soudu. U její osoby lze také jen

stěží konstatovat, že by její vztahy s obcí byly natolik zpřetrhány, že by tu nebylo jejího občanství v materiálním smyslu.

7. Nejedná se tak o případ náhlé změny adresy trvalého pobytu v souvislosti s aktuálními komunálními volbami, které řešil Ústavní soud v nálezech sp. zn. Pl. ÚS 59/10 a Pl. ÚS 6/2011 a uvedené případy nelze srovnávat. Odlišnost posuzované věci s tou, kterou řešil Ústavní soud v uvedených nálezech, spočívá také v odlišném předmětu zkoumání, protože zatímco Ústavní soud řešil v odkazovaných nálezech materiální občanství ve vztahu k aktivnímu volebnímu právu, navrhovatel v návrhu zpochybňuje pasivní volební právo zvoleného kandidáta. Jakkoliv platí, že pasivní volební právo kandidáta je v příslušném volebním obvodu navázáno na jeho aktivní volební právo, přesto je zde významných rozdíl, a to především u zvolených kandidátů, u kterých k jejich registraci přistupuje ještě zhodnocení jejich osoby ostatními voliči v provedené volbě. Jinak řečeno, jestliže si voliči někoho ve své obci zvolí, dávají tím najevo, že si přejí založit kvalifikované pouto mezi svou obcí a tímto kandidátem, bez ohledu na intenzitu jeho materiálního občanství. O to více je tak třeba se v postupech soudů v těchto případech sporného pasivního volebního práva vyvarovat jakéhokoliv aktivismu ze strany soudů a ingerenci soudu do projevené vůle voličů vyhradit pouze zcela ojedinělým a mimořádně excesivním případům. K tomu krajský soud dodává, že pro volební soudnictví a postup soudů v takovém řízení platí vyvratitelná domněnka, že volební výsledek odpovídá vůli voličů a předložit přesvědčivé důkazy k jejímu vyvrácení je povinností toho, kdo volební pochybení namítá (srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2017, sp. zn. III. ÚS 3468/16 nebo ze dne 10. 2. 2015, sp. zn. III. ÚS 3673/14). Žádná taková excesivní situace vyžadující zásah soudu a korekci projevené vůle voličů se z obsahu návrhu a jeho příloh nepodává, proto i kdyby připustil zkoumání „materiálního“ občanství napadeného kandidáta až v tomto řízení, důvody pro prohlášení neplatnosti jeho volby by neshledal.
8. Z výše uvedených důvodů krajský soud návrh zamítl.
9. O náhradě nákladů řízení rozhodl krajský soud v souladu s ustanovením § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebních nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

Toto usnesení nabývá právní moci vyvěšením na úřední desku soudu.

Ostrava 22. října 2018

Mgr. Jiří Gottwald
předseda senátu

